Total	No.	\mathbf{of}	Questions	:	4]
--------------	-----	---------------	-----------	---	----

	1/	707
PA	- 1	אה /

SEAT No. :	EAT No.:
------------	----------

[Total No. of Pages: 2

[5952]-301 S.Y. B.Com.

231 : BUSINESS COMMUNICATION - I (2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time: 2½ Instruction 1) 2)	ns to All	the ca questi	undidates : ons are compulsory. o the right indicate full marks	· .	[Max. Marks: 50
Q1) A)	Fill	in th	ne Blanks (Any 5):		[5]
	i)	Facial expression is the example of			communication.
		a)	Oral		
		b)	Written		
		c)	Non- verbal		
	ii)	In b	ousiness letter,	is written after th	e letter is closed.
		a)	Heading		
		b)	Post Script		
		c)	Subject		
	iii)		is act of taking co		over the amount of
		a)	Etiquettes		
		b)	Time Management		
		c)	Problem solving		
	iv)		e word communication is de ich means	rived from the Lat	in term 'communis'
		a)	Common		
		b)	Community		
		c)	Message		

		v)	Full	form of CV is	·				
			a)	Complex Vitae					
			b)	Curriculum Vitae					
			c)	Circular Vitae					
		vi)		is written when someone needs a job.					
			a)	Complaint letter					
			b)	Collection Letter					
			c)	Job Application Letter					
E	3)	Mat	ch th	ne following:			[5]		
		i)	Stat	e of Health	a)	Physical Appearance of Bus letter	iness		
		ii)	Gra	pevine	b)	Educational Information			
		iii)	Res	ume	c)	Physical Barriers			
		iv)	Ora	l Presentation	d)	Informal Communication			
		v)	Size	e, Margin and paper	e)	Short talk			
Q2) V	Vri	te Sh	ort I	Notes (Any 2):			[10]		
a	.)	Forn	nal C	ommunication.					
b)	Impo	ortan	ce of Business Letter.					
c	2)	Prob	lem	solving skills.					
d	l)	Elen	nents	of Biodata.					
Q3) a	.)	Defi	ne C	ommunication. Explain	import	ance of communication.	[8]		
b)	Expl	lain t	he Essential Qualities of	Good	Business Letter.	[7]		
Q4) a	.)	Expl	lain v	various types of Interview	ws.		[8]		
· .))	Draf	t an A	Application letter for the	e post o	of Finance Manager to Sam tisement in 'The Times of In	sung		
				$\nabla \nabla \nabla$	7 🗸				

Total No. of Questions : 4]	SEAT No.:
PA-1783	[Total No. of Pages : 7

[5952]-302 S.Y. B.Com.

232: CORPORATE ACCOUNTING-I

		(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)
Time : 2 Instructio		ours] [Max. Marks : 70 the candidates :
1) 2) 3)	Sol	estion No.1 compulsory. The any 2 questions from remaining Q. No. 2, 3, & 4. The area of the right side indicate full marks.
<i>Q1</i>) A)	Fill	in the blanks (Any five): [5]
	i)	is the part of Revenue from Operation.
		(a. Salary, b. Sales, c. Goodwill)
	ii)	Company Final Account is prepared as per Section of Companies Act.
		(a. 129, b. 149, c. 159)
	iii)	is not to be included when computing of cost Property, Plant and Equipment.
		(a. Delivery and installation charges, b. Site preparation costs,c. Bad debts)
	iv)	Consolidated Financial Statements are prepared as per Accounting Standard
		(a. AS-10, b. AS-21, c. AS-14)

Under profit prior to incorporation, gross profit is allocated based

(a. Time Ratio, b. Sales Ratio, c. Pre-incorporation)

on the basis of _____.

v)

P.T.O.

	vi)	Loss prior to incorporation should be debited to					
		(a. Goodwill, b. Capital Reserve, c. Revenue Reserve)					
	vii)	Intrinsic value of share Rs. 140, value of share is	yield v	value of share Rs. 130, Fair			
		(a. Rs. 135, b. Rs. 145, c. Rs. 13	80)				
B)	Tru	e or False (any five):		[5]			
	i)	Joint Stock Company means vo	luntar	y association of a persons			
	ii)	Final Account is the group of Inco	me St	atement and Balance Sheet.			
	iii)	As - 14 deals with plant, property	and e	equipment.			
	iv)	As - 21 deals with Accounting for	Amal	gamation.			
	v)	Under Profit Prior to Incorpor charged to the post incorporation					
	vi)	Net assets method of valuation of concern.	f share	es is useful in case of going			
	vii)	Intrinsic value method is also cal	led as	assets backing method.			
C)	Ma	tch the following:		[5]			
	i)	Copyright	a)	Finance Cost			
	ii)	Debenture Interest	b)	Intrinsic value Method			
	iii)	Net Assets Method	c)	Earning Capacity Method			
	iv)	Yield Basis Method	d)	Time Basis			
	v)	Rent & Taxes	e)	Fixed-Intangible Assets			
D)	Wr	ite short notes (any three):		[15]			
	i)	Accounting Standard-5					
	ii)	Need of Valuation of Shares					
	iii)	Pre-incorporation and Post incor	porati	on			
	iv)	Company Final Accounts					
	v)	Factors affecting on valuation of	shares	S			
521_3	02	2					

Q2) Gauri Company Ltd., was registered with an Authorised capital of Rs. 20,00,000/divided into 20,000 Equity Shares of Rs. 100 each. The Trial Balance of the Company as on 31st March 2022 was as follows: [20]

Trial Balance
As on 31st March 2022

Particulars	Debit (Rs.)	Particulars	Credit (Rs.)
Motor car	3,70,000	Sales	10,50,000
Sundry Debtors	96,000	Profit & Loss A/c (1.04.2021)	2,32,000
Salaries	1,50,000	Sundry Creditors	1,68,000
Bank Interest	4,000	Debentures	1,50,000
Travelling Expenses	40,000	Share Capital	10,00,000
Machinery	8,00,000	(10,000 shares of Rs. 100 each)	
Building	5,00,000		
Discount allowed	15,000		
Wages	80,000		
Opening stock	70,000		
Purchases	3,00,000		
Carriage outward	20,000		
Cash in hand	10,000		
Printing & stationery	20,000		
Repairs	15,000		
Directors Fees	25,000		
Audit Fees	5,000		
General Expenses	80,000		
	26,00,000		26,00,000

Additional Information:

- 1. Stock on 31st March is Rs. 60,000/-
- 2. Provide Rs. 4,300/- for R.D.D. on Debtors.
- 3. Depreciate Machinery by 10% and Building by 5%.
- 4. Outstanding wages Rs. 10,000/-
- 5. Directors declared final dividend at 5% on paid up capital.

You are required to prepare Balance Sheet and Statement of Profit & Loss for the year ended 31st March 2022 as per Companies Act 2013 Revised Schedule VI.

Q3) Sairaj Ltd., Shirdi was Incorporated on 1st May 2021 to take over the running business from 1st January 2021. The following is the Profit and Loss Account for the year ended 31st December, 2021. [20]

Profit and Loss Account for the year ended 31st December, 2021.

Particulars	Amt.	Particulars	Amt.
To Rent and Taxes	12,000	By Gross Profit B/D	1,55,000
To Discount on Sales	3,500	By Interest on Investment	2,500
To Insurance	3,000		
To Discount on Issue of shares	3,000		
To Electricity Charges	2,400		
To Commission	6,000		
To Staff salaries	36,000		
To Carriage outward	3,000		
To Sundry Expenses	7,500		
To Preliminary Expenses	4,300		
To Sales Promotion Expenses	4,000		
To Bank Interest	1,500		
To Bad Debts	2,000		
To Dis. on Issue of Debentures	6,300		
To Telegram Charges	3,000		
To Net Profit			
C/D	60,000		
	1,57,500		1,57,500

The following details are also made available,

a) The total turnover for the year ended 31st December, 2021 was as follows:

Cash Sales Rs. 1,29,000

Credit Sales Rs. 3,71,000

Of which Rs. 2,00,000 were for the period upto 30th April, 2021.

- b) Interest on Investment is related to the Pre Incorporation Period.
- c) Sales Promotion Expenses were directly proportionate to the turnover of the company. Ascertain the profits earned prior to and post incorporation period.

Q4) A) Following is the Balance Sheet of Rose Ltd., Mumbai as on 31st March 2022.

Liabilities	Amt.	Assets	Amt.
Share Capital		Freehold Premises	1,00,000
2,000 Equity Shares of		Machinery	1,40,000
Rs. 100 each fully paid	2,00,000	Furniture	28,000
Reserve & Surplus		Stock in trade	40,000
Reserve Fund	1,00,000	Book Debts	88,000
Profit & Loss A/c	32,000	Bank balance	52,000
Creditors	90,000	Preliminery Expenses	4,000
Bills Payable	30,000		
	4,52,000		4,52,000

Additional Information:

a) Assets are valued as under.

Goodwill - 88,000

Freehold premises - 2,60,000

Machinery - 1,44,000

Furniture - 48,000

Stock in trade - 50,000

Debtors - 78,000

b) The profits of the company amounted to,

Year		Profit (Rs)
2018-19	-	90,000
2019-20	-	98,000
2020-21	-	1,00,00

- c) It is the practice of the company to transfer 25% of profit to reserve fund.
- d) The fair yield in respect of equity shares of similar type of companies is ascertained at 10%.

Find out the value of each Equity Shares as per

- i) Intrinsic Value Method
- ii) Yield Value Method
- iii) Fair Value Method

B) On March 01, 2021, X Ltd. purchased land of Rs. 10,00,000/- for a factory site. Company demolished an old building on the property and sold the salvaged material for 20,000/- Company incurred additional cost and realized salvaged proceeds during the March 2022 as follows:

Legal fees for purchase contract and recording ownership

Rs. 50,000/-

Title guarantee insurance Rs. 20,000/-

Cost for demolition of building Rs. 1,00,000/-

Compute the balance to be shown in the land account on 31st March, 2022 in the Balance sheet. [6]

Total No.	of Qu	restions: 6] SEAT No. :			
PA-178	34	[Total No. of Pages : 4			
		[5952]-303			
		S. Y. B.Com.			
		233: BUSINESS ECONOMICS - I (Macro)			
		(2019 Pattern) (Semester - III) (CBCS)			
Time: 21/2	2 Hou	[Max. Marks: 70			
Instruction	ons to	o the candidates:			
1)	Q.1	Q.1 and Q.6 are compulsory.			
2)	Sol	Solve any - 3 questions from the remaining questions 2 to 5.			
3)	Dra	w neat diagrams whenever necessary.			
<i>Q1</i>) A)	Fill	in the blanks (any - 5) [5]			
	i)	The term of micro and macro were first used by			
		(J.M. Keynes, Adam Smith, J.S. Mill, Ragnar Frisch)			
	ii)	Per capita Income is called as the of the people of a country in a particular year.			
		(National Income, Personal Income, Average Income, Disposable income)			
	iii)	'Every Supply Creates its own demand' this famous statement is			

(J.M. Keynes, J.S. Mill, J.B. Say, J.B. Clark)

(Adam Smith, Dr. Marshall, J.M. Keynes, J.B. Say)

A government investment in the public sector is called _____

(Autonomous investment, NET investment, Induced investment,

_____ is known as the father of modern macro economics.

given by _____

Gross investment)

v)

_____ is the ratio between induced investment and an initial vi) change in consumption expenditure. (Investment multiplier, Acceleration principal, marginal efficiency of capital, consumption function) [5] B) Match the following: Group 'B' Group 'A' Macro Economic objectives J.B. Say 1) a) J.M. keynes 2) Transfer payments b) Investment multiplier $\Delta S/\Delta Y$ 3) c) unemployment allowance 4) Classical economist d) 5) Marginal propensity to consume $\Delta C/\Delta Y$ e) f) Price stability Q2) Explain the scope and significance of macro economics. [15] Q3) What is national income? Explain the various difficulties to measuring national income. [15] **Q4**) Explain in detail Keynesian theory of employment. [15] Q5) Define marginal efficiency of capital. Explain the factors affecting to MEC.[15] **Q6**) Write a short notes on (Any - 3) [15] Principles of acceleration. a) Objectives of Macro - Economic policies. b) Circular flow of Income. c) Say's Law of Demand. d) Types of Investment. e)

Total No. of Questions: 6]

PA-1784

[5952]-303

S. Y. B.Com.

233: BUSINESS ECONOMICS - I (Macro)

व्यावसायिक अर्थशास्त्र (समग्र)

(2019 Pattern) (Semester - III) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 21/2	तास]	[एकूण	गुण : 70
सूचना :	<i>1</i>)	प्रश्न क्रं. 1 आणि प्रश्न क्रं. 6 सोडविणे अनिवार्य आहे.	
	<i>2</i>)	प्रश्न क्रं. 2 ते प्रश्न 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.	
	3)	आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.	
	<i>4</i>)	संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.	
प्रश्न 1)	अ)	रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही 5)	[5]
		i) 'Micro' व 'Macro' या शब्दाचा वापर सर्वप्रथम यांनी र	केला आहे.
		(जे.एम.केन्स, ॲडमस्मिथ, जे.एस. मिल, रंग्नर फ्रिश)	
		ii) दरडोई उत्पन्नाला देशातील लोकांनी एका आर्थिक वर्षात मिळविलेले	•••••
		असेही म्हणतात. (राष्ट्रीय उत्पन्न, वैयक्तिक उत्पन्न, सरासरी उत्पन्न, व्ययशक्य उत्पन्न,)	
		iii) प्रत्येक पूरवठा आपली स्वत:ची मागणी निर्माण करतो हे प्रसिद्ध विधान	•••••
		यांनी केलेले आहे. (जे.एम.केन्स, जे.एस.मिल, जे.बी.से, जे.बी.क्लार्क)	
		iv) सरकारने सार्वजनिक क्षेत्रात केलेल्या गुंतवणूकीस असे म्हण	गतात.
		(स्वायत्त गुंतवणूक, निव्वळ गुंतवणूक, प्रेरीत गुंतवणूक, स्थुल गुंतवणूक)	
		v)यांना आधुनिक समग्र अर्थशास्त्राचे जनक असे म्हणतात	₹.
		(ॲडम स्मिथ, डॉ. मार्शल, जे.एम. केन्स, जे.बी.से)	

P.T.O.

योग्य जोड्या लावा: [5] ਕ) 'अ' गट 'ब' गट समग्र आर्थिक उद्दिष्टये अ) जे. बी. से 1) जे. एम. केन्स हस्तांतरित उत्पन्न 2) ਕ) गुंतवणूक गूणक क) $\Delta S/\Delta Y$ 3) सनातन अर्थतज्ञ बेरोजगारी भत्ता 4) ਤ) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती $\Delta C/\Delta Y$ 5) इ) किंमत स्थिरता ड) प्रश्न 2) समग्रलक्षी अर्थशास्त्राची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. [15] राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय? राष्ट्रीय उत्पन्न मापनातील अडचणी स्पष्ट करा. प्रश्न 3) [15] केन्स यांचा रोजगार विषयक सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा. प्रश्न 4) [15] व्याख्या दया - भांडवलाची सीमांत लाभक्षमता भांडवलाच्या सीमांत लाभक्षमतेवर परिणाम करणारे प्रश्न 5) [15] घटक स्पष्ट करा. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) प्रश्न 6) [15] अ) प्रवेगतत्व. समग्र आर्थिक उद्दिष्टये. ਕ) क) उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह. 'से' यांचा बाजार विषयक नियम. ड) गुंतवणूकीचे प्रकार. इ)

प्रेरीत गुंतवणूक आणि प्रारंभिक उपभोग खर्चातील बदल यांच्या गुणोत्तराला

(गुंतवणूक गुणक, प्रवेग तत्व, भांडवलाची सीमांत लाभक्षमता, उपभोग फलन)

असे म्हणतात.

Total No. of	Questions	:	6]
--------------	------------------	---	------------

PA	-1	78	5
		/ ()	_,

SEAT No.:	

[Total No. of Pages: 4

[5952]-304 S.Y. B. Com.

234 : BUSINESS MANAGEMENT - I (2019 CBCS Pattern) (Semester - III)

/2 HOUR Constot	the candidates:
	on No.1 and question No.6 are compulsory.
Answe	er any three questions from Q.2 to Q.5.
Figure	es to the right indicate full marks.
Fill	in the blanks with the most appropriate alternative (any five) [5]
i)	Board of Directors form a part of Level of management.
	(Middle Level Management, Top Level Management, Bottom Level Management, All Levels of Management)
ii)	Principle by which a subordinate receives orders and is accountable to only one superior is known as
	(Division of Work, Unity of Command, Unity of Direction, Discipline)
iii)	is NOT related to function of direction.
	(Historical Analog Method, Follow up, Supervision, Recruitment)
iv)	is the first step in the process of Recruitment
	(Application pool, Identifying Recruitment Sources, Recruitment Planning, Contacting Sources)
v)	Supervision means
	(Planning for the future, Starting a business, Fulfilment of legal formalities, Monitoring the work of the subordinates)
vi)	is known as the father of Scientific Management.
	(Henry Fayol, Luther Gulick, F.W. Taylor, Elton Mayo)
vii)	Leadership is NOT
	(Influencing others, Goal oriented, Bossism, Dynamic)
	iii) iv) vi)

	b)	Mate	ch the following:		[:	5]
			Column A		Column B	
		i)	Delphi Technique	a)	Corrective Measures	
		ii)	Feedback	b)	Planning	
		iii)	Programed Decision making	c)	Video Conferencing	
		iv)	Social Justice	d)	Principle of Equity	
		v)	Cotinuous Process	e)	Game Theory	
	func Desc	tions	the steps involved in the proc		[1:	5]
Q4)		Define Recruitment. Explain the various internal and external sources of recruitment. [15]				
Q 5)	-		he concept of Team work. Desc cation and behaviour.	cribe t	he principles of inter-personn [15	
Q6)	Writ		nort note (any three). up Dynamics		[1:	5]

* * *

Contribution of Henry Fayol in development of management thoughts

Process of Organizing

Limitations of Planning

Need of Forecasting

b)

c)

d)

e)

[5952]-304 S.Y. B. Com. 234 : BUSINESS MANAGEMENT - I (2019 CBCS Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वळ <i>: 2½</i> त	ास/	[एकूण गुण : 70
सूचना :-	1)	प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहेत.
	<i>2</i>)	प्र. 2 ते प्र. 5 मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.
	3)	उजवीकडे दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवतात.
प्र. 1) अ)	रिका	ऱ्या जागा भरा. (भरा कोणत्याही 5) [5]
	i)	संचालक मंडळ स्तराच्या व्यवस्थापनाचा एक भाग आहे.
		(मध्यम स्तरीय व्यवस्थापन, उच्चस्तरीय व्यवस्थापन, तळ पातळी व्यवस्थापन, सर्व व्यवस्थापन पातळ्या)
	ii)	तत्त्वद्वारे कनिष्ठांना आदेश प्राप्त होतात आणि केवळ एकाच वरिष्ठाकडे उत्तरदायी असतात.
		(कामाची विभागणी, आदेश ऐकता, निर्देशन ऐकता, शिस्त)
	iii)	निर्देशन कार्याशी निगडित नाही.
		(ऐतिहासिक अनुरूप पद्धत, पाठपुरावा, पर्यवेक्षण, भरती)
	iv)	हा भरती प्रक्रियेतील पहिला टप्पा आहे.
		(अर्ज संच, भरती स्त्रोत ओळखणे, भरती नियोजन, स्त्रोत संपर्क)
	v)	पर्यवेक्षण म्हणजे
		(भविष्यासाठीचे नियोजन, व्यवसायाची सुरुवात, कायदेशीर पूर्तता, सहयोगींच्या कामावर देखरेख ठेवणे)
	vi)	यांना वैज्ञानिक व्यवस्थापनाचे जनक म्हणून संबोधले जाते.
		(हेन्री फेयॉल, लुथर गुलिक, एफ.डब्ल्यू. टेलर, एल्टन मेयो)
	vii)	म्हणजे नेतृत्व नाही.
		(प्रभाव पाडण्याची प्रक्रिया, ध्येयाशी निगडीत राहणे, हकुमत गाजवणे, गतिशीलता)

	ਕ)	याग्य	जाड्या जुळवा			
			रकाना अ		रकाना ब	
		i)	डेल्फी तंत्र	अ)	सुधारणात्मक उपाय	
		ii)	अभिप्राय	ब)	नियोजन	
		iii)	कार्यक्रमबद्ध निर्णय घेणे	क)	व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंग	
		iv)	सामाजिक न्याय	ਭ)	समानतेचे तत्व	
		v)	सातत्यपूर्ण प्रक्रिया	इ)	गेम थेअरी	
प्र. 2,) व्यवर	थापना	ची व्याख्या द्या. आणि व्यवस्थापनाचे स्त	र त्यांच्य	गा कार्यासह स्पष्ट करा.	[15]
प्र. 3,) निर्णय	म घेण्या	च्या प्रक्रियेतील पायऱ्या आणि निर्णयाचे	प्रकार स	पष्ट करा.	[15]
प्र. 4,) कर्मच	ग्रारी भर	तीची व्याख्या द्या. कर्मचारी भरतीचे अंतर	ति व ब	हिर्गत स्त्रोत स्पष्ट करा.	[15]
प्र. 5,) समृह	कार्य ह	ही संकल्पना स्पष्ट करा. आंतर–कर्मचारी र	गं प्रेषण	आणि वर्तनाच्या तत्वे स्पष्ट करा.	[15]
प्र. 6,) थोडव	म्यात वि	टेपा लिहा. (कोणत्याही तीन)			[15]
	अ)	समृह	प्रेरणा			
	ब)	संघट	न प्रक्रिया			
	क) नियोजनाच्या मर्यादा					
	ड) व्यवस्थापन विचारांच्या विकासामध्ये हेन्री फेयॉल यांचे योगदान					
	इ)	पुर्वानु	गुमानाची आवश्यकता			

X X X

Total No. o	of Questions :	6]
-------------	----------------	----

DA	1	70	6
PA	- 1	70	n

SEAT No. :	
------------	--

[Total No. of Pages : 4

[5952]-305 S.Y. B.Com.

235: ELEMENTS OF COMPANY LAW - I (2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

		(201) I determ) (ODOS) (Semester 111)
Time: 2½ Instruction 1) 2) 3)	ons to t Quest Answe	[Max. Marks: 70 the candidates: ions No.1 and questions No. 6 are compulsory. er any 3 questions from the remaining questions No.2, 3, 4 and 5. et to the right indicates full marks.
ŕ		in the blanks (Attempt Any 5): [5]
z - <i>))</i>	i)	As per the Company Act 2013, can start its business after incorporation.
		(Public Company, Private Company, Partnership Firm)
	ii)	Equity shareholders are of the company.
		(Creditors, Debtors, Owners)
	iii)	is the first stages in the formation of public company.
		(Incorporation, Promotion, Commencement of Business)
	iv)	Document issued to appeal to public for raising of the capital is called
		(Prospectus, Advertisement, Circular)
	v)	Any action outside the scope of the object clause of Memorandum of Association is called
		(Ultra Vires, Indoor Management, Corporate Veil)
	vi)	Share issued to the existing employees of the company are called
		(Bonus shares, Employee stock option scheme, Sweat Equity shares)

	B)	Match the following:				[5]
		Group A			Group B	
		i)	Civil Liability	a)	Assumed notice	
		ii)	Buy back of shares	b)	Minimum seven members	
		iii)	Doctrine of constructive	c)	Misstatement in Prospecto	us
			notice			
		iv)	Debenture Holders	d)	Purchase of own shares	
		v)	Public Company	e)	Creditors	
Q3) Q4)	Q3) Discuss in details the stages of incorporation of a private company. [15Q4) What is misstatement in a prospectus. Explain liabilities of misstatement in					[15]
Q 5)	Q5) Discuss in details about equity share capital and preference share capital.[15]					
Q6)	Writ	e sho	ort notes (Any Three):			[15]
	a)	Cha	ritable Company.			
	b)	Shar	re Certificate.			
	c)	Alte	ration of Registered office clau	se.		
	d)	Lega	al Status of Promoter.			
	e)	Bon	us Shares.			

[5952]-305 S.Y. B.Com.

235 : ELEMENTS OF COMPANY LAW - I (2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ <i>: 2½</i> त	ास]	[एकूण गुण : 70
सूचना :-	<i>1</i>)	प्रश्न क्र. $oldsymbol{1}$ आणि प्रश्न क्र. $oldsymbol{6}$ अनिवार्य आहेत.
	<i>2</i>)	प्रश्न क्रमांक 2, 3, 4 आणि 5 यापैकी कोणतेही 3 प्रश्न सोडवा.
	<i>3</i>)	उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]
	i)	कंपनी कायदा, 2013 अनुसार नोंदणी झाल्यानंतर आपला व्यवसाय सुरू करू शकते.
		(सार्वजनिक कंपनी, खाजगी कंपनी, भागीदारी संस्था)
	ii)	सामान्य भागधारक हे कंपनीचे आहेत.
		(धनको, ऋणको, मालक)
	iii)	ही सार्वजनिक कंपनीच्या स्थापनेतील पहिली अवस्था आहे.
		(नोंदणी, प्रवर्तन, व्यवसाय प्रारंभ)
	iv)	कंपनीने आपले भागभांडवल उभारण्यासाठी सामान्य जनतेला आव्हान करण्यासाठी जाहिर केलेले दस्ताऐवज म्हणजे होय.
		(माहितीपत्रक, जाहिरात, परिपत्रक)
	v)	कंपनीच्या घटनापत्रकातील उद्देश कलमाच्या उद्देशांच्या बाहेरील कृत्यास असे म्हणतात.
		(अधिकार बाह्यकृत्य, अंतर्गत व्यवस्थापन, कंपनीवरील पडदा बाजूला सारणे)
	vi)	अस्तित्वात असलेल्या कर्मचाऱ्यांना दिलेल्या भागांना असे म्हणतात.
		(बोनस भाग, कर्मचारी भाग विकल्प योजना, स्वेट सामान्य भाग)

	ब)	जोड्या जुळवा :				
			गट 'अ'		गट 'ब'	
		i)	दिवाणी स्वरूपाची जबाबदारी	अ)	सूचनेची गृहीतता	
		ii)	भागांची पुनखरेदी	ब)	किमान सात सभासद	
		iii)	रचनात्मक सूचनेचा सिद्धांत	क)	माहितीपत्रकातील असत्य विधान	
		iv)	कर्ज रोखेधारक	ड)	स्वत:च्याच भागांची खरेदी	
		v)	सार्वजनिक कंपनी	इ)	धणको	
प्र.2) भारतीय कंपनी कायदा, 2013 ची पार्श्वभूमी आणि वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.					[15]	
प्र. 3)	खाज	गी कंप	नीच्या स्थापनेतील अवस्थांची सविस्तर च	र्वा कर	ī.	[15]
प्र. 4) माहितीपत्रकातील असत्य विधान म्हणजे काय? माहितीपत्रकातील असत्य विधानांबाबतच्या जबाबदाः सविस्तर स्पष्ट करा.					बदाऱ्या [15]	
प्र. 5) कंपनीचे सामान्य भागभांडवल आणि अगृहक्क भाग-भांडवल यावर सविस्तर चर्चा करा. [1:					[15]	
प्र. 6)	टिपा	लिहा.	(कोणत्याही तीन)			[15]
	अ)	धर्माट	शय कंपनी			
	ब)	भाग	प्रमाणपत्र			
	क)	नोंदि	वेलेले कार्यालय कलमातील दुरूस्त्या			
	ਭ)	प्रवर्त	काचे कायदेशीर स्थान			
	इ)	बोनस	। भाग			

Total No. of Questions : 4]	
-------------------------------------	--

Total No. of Questions: 4]		SEAT No. :
PA-1787	[5052] 207	[Total No. of Pages

[5952]-306 S.Y. B.Com.

236A: BUSINESS ADMINISTRATION - I (2019 CBCS Pattern) (Semester - III)

1)	ons to t All qu	[Max. Marks: 50 the candidates: estions are compulsory. es to the right indicate full marks.
Q1) A)	Fill	in the blank with the most appropriate alternative (Any 5): [5]
	i)	In case of partnership firm, the liability of partners is
		(Limited, Unlimited, None of these)
ii) The		The is an internal factor affecting the business.
		(Promoters, Customers, Suppliers)
	iii)	Business means
		(Commerce, Trade & Commerce, Industry & Commerce).
	iv)	A joint Stock Company is governed by
		(Company Act 2002, Company Act 2013, Company Act 1996)
	v)	Study of human population is called as environment.
		(Demographic, Political, Economic)
	vi)	The establishment of certain standards or specifications for a product is called
		(Standardization, Gradation, Product Development)

	B)	Match the following: [5]					
			Column A		Column B		
		i)	Company Act	a)	2013		
		ii)	FEMA Act	b)	2000		
		iii)	MRTP Act	c)	1969		
		iv)	Consumer Protection Act	d)	1986		
		v)	Indian Partnership Act	e)	1932		
Q 2)	Write	e a sh	nort note (any two):		[1	0]	
	a)	Objectives of Business.					
	b)	Legal Environment of Business.					
	c)	One Person Company.					
	d)	Process of Business Development.					
Q3)	a)		ne the term Business. Explair	ı in d		he [8]	
	b)	Expl	ain qualities of entrepreneur.]	7]	
Q4)	a)	Expl	lain the Cultural and Social con	stitue	nts of business environment.[8]	
	b)	Expl	lain different stages of business	s pron	notion. [7]	

[5952]-306 S.Y. B.Com.

236A: BUSINESS ADMINISTRATION - I

(2019 CBCS Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : <i>2½</i> त	ास]		[एकूण गुण : 50
सूचना :-	1) 2)	सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.	
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जागी योग्य पर्याय लिहा. (कोणत्याही पाच)	[5]
	i)	भागीदारीमध्ये भागीदाराची जबाबदारी असते.	
		(मर्यादित, अमर्यादित, यापैकी नाही)	
	ii)	हा व्यवसायावर परिणाम करणारा अंतर्गत घटक आहे.	
		(प्रवर्तक, ग्राहक, पुरवठादार)	
	iii)	व्यवसाय म्हणजे होय.	
		(वाणिज्य, व्यापार आणि वाणिज्य, उद्योग आणि वाणिज्य)	
	iv)	संयुक्त भांडवली कंपनीचे प्रशासन हे नुसार केले जाते.	
		(कंपनी अधिनियम 2002, कंपनी अधिनियम 2013, कंपनी अधिनियम	1996)
	v)	मानवी लोकसंख्येच्या अभ्यासाला पर्यावरण असे म्हटले जाते	ने.
		(लोकसंख्याशास्त्रीय, राजकीय, आर्थिक)	
	vi)	उत्पादनासाठी काही विशिष्ट निकष प्रस्थापित करणे याला अ	से म्हटले जाते.
		(प्रमाणीकरण, श्रेणीकरण, उत्पादन विकास)	

	ब)	योग्य	जोड्या जुळवा :			[5]	
			रकाना 'अ'		रकाना 'ब'		
		i)	कंपनी कायदा	अ)	2013		
		ii)	फेमा कायदा	ब)	2000		
		iii)	एमआरटीपी कायदा	क)	1969		
		iv)	ग्राहक संरक्षण कायदा	ड)	1986		
		v)	भारतीय भागीदारी कायदा	इ)	1932		
प्र. 2)) थोडव	त्यात टि	ट्रेपा लिहा. (कोणत्याही दोन)			[10]	
	अ)	व्यवस	गयाची उद्दिष्टे				
	ब)	व्यवस	गायाचे कायदेशीर वातावरण				
	क)	एक व्यक्ती कंपनी					
	ਭ)	व्यवस	व्यवसाय विकास प्रक्रिया				
प्र. 3)) अ)	व्यवस	गाय व्याख्या द्या. व्यवसायाची वैशिष्ट्ये स्प	ष्ट करा.		[8]	
	ब)	उद्योज	काचे गुण स्पष्ट करा.			[7]	
प्र. 4)) अ)	व्यवस	गयाचे सांस्कृतिक व सामाजिक पर्यावरण	स्पष्ट क	र्स.	[8]	
	ब)	व्यवस	गयाच्या प्रचाराचे विविध टप्पे स्पष्ट करा.			[7]	

Total No. of Questions : 4]		SEAT No.:	
PA-1788	[5053] 305	[Total No. of Pages	: 4

[5952]-307 S.Y. B.Com.

236 B: BANKING AND FINANCE - I

Indian Banking System - I

(2019 CBCS Pattern) (Semester - III)

(2019 CBCS Fattern) (Semester - III)					
1)	ons to All Q Figur	the co uestio res to	andidates: ons are compulsory. the right indicate full marks. glish question paper for referen	ace.	[Max. Marks : 50
Q1) A)	Fill	in th	e blanks (Any 5):		[5]
	i)		e structure of short and medi 	ium term	loan in co-operative sector
		a)	Two-tiered	b)	One-tiered
		c)	Three-tiererd	d)	Multi-tiered
	ii)	The	e Reserve Bank of India wa	as establi	shed on
		a)	1 April 1935	b)	1 April 1951
		c)	14 November 1935	d)	1 April 1912
iii) has become the first priva		ivate sec	tor bank to sell Indian gold		
		coi	Federal Bank	b)	Dhanlaxmi Bank
			ICICI Bank	d)	
	iv)		is the biggest public se	,	Karur Vysya Bank
	10)		Punjab National Bank		IDBI Bank
				•	Corporation Bank
c) State Bank of Indiav) The rate at which the RBI lends called		,	-		
		a)	Repo Rate	b)	Bank Rate
		c)	Reverse Repo Rate	d)	Cash Reserve Ratio
	vi)		e bank which took the initiat nks is called	tive in set	tting up the Regional Rural
		a)	Lead Bank	b)	Sponsor Bank
		c)	Nationalized Bank	d)	Scheduled Bank

	B)	Match the following:						
			A group		B group			
		i)	Scheduled Banks	a)	19 July 1969			
		ii)	Lead Bank Scheme	b)	Listed in the II schedule			
		iii)	Nationalisation of Imperial Bank	c)	December 1969			
		iv)	Bank of Banks	d)	Reserve Bank of India			
		v)	Nationalisation of 14 Commercial Banks	e)	1955			
Q 2)	Writ	e sho	rt note (Any 2):		[10)]		
	a)	Scheduled Banks.						
	b)	Bank Rate.						
	c)	Foreign Banks.						
	d)	State Bank of India - Organization & Management.						
Q 3)	a)	Expl	ain the role of Banking in Economic	Dev	elopment. [8	}]		
	b)	State	e the General functions of Reserve E	Bank	of India.	7]		
Q4)	a)	Expl	ain the challenges before private sec	ctore	banks in India. [8	3]		
	b)	State	e the features of Public Sector Bank	s.	[7	7]		

[5952]-307 S.Y. B.Com.

236 B: BANKING AND FINANCE - I

Indian Banking System - I

(2019 CBCS Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]					[एकूण गुण : 50		
सूचना :-	1)	सर्व !	प्रश्न आवश्यक आहेत.				
	<i>2</i>)		ोकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.				
	3)	संदभ	र्गासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहाल	त्री. ——			
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जा	॥ जागी योग्य पर्याय लिहा. (कोणत्याही पाच) [5]				
	i)	अल्प	। व मध्यम मुदती कर्जपुरवठयाची रत्त	व्रना सह	कारी बँकांच्या संदर्भात आहे.		
		अ)	द्विस्तरीय	ब)	एकस्तरीय		
		क)	त्रिस्तरीय	ड)	बहुशाखीय		
	ii)	भारत	ोय रिझर्व्ह बँकेची स्थापना	• • • • • • •	रोजी झाली.		
		अ)	1 एप्रिल 1935	ब)	1 एप्रिल 1951		
		क)	14 नोव्हेंबर 1935	ड)	1 एप्रिल 1912		
	iii)	भारत	हेली खाजगी बँक होय.				
		अ)	फेडरल बँक	ब)	धनलक्ष्मी बँक		
		क)	आय सी आय सी आय बँक	ਤ)	करूर वैश्य बँक		
	iv)	••••	ही भारतातील सार्वजनिक	क्षेत्राती	ल सर्वात मोठी बँक आहे.		
		अ)	पंजाब नॅशनल बँक	ब)	आय डी बी आय बँक		
		क)	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	ड)	कार्पोरेशन बँक		
	v)	ज्या व्याजदराने रिझर्व्ह बँक व्यापारी बँकांना कर्जपुरवठा करते त्या दराला			र्जपुरवठा करते त्या दराला		
		असे '	म्हणतात.				
		अ)	रेपो रेट	ब)	बँक दर		
		क)	रिव्हर्स रेपो रेट	ਤ)	रोख राखीव निधी प्रमाण		
	vi)	प्रादेशि	शेक ग्रामीण बँकांच्या स्थापनेत पुढा	कर घेण	गाऱ्या बँकेला म्हणतात.		
		अ)	अग्रणी बँका	ৰ)	पुरस्कर्ती बँका		
		क)	राष्ट्रीयीकृत बँका	ਭ)	अनुसूचित बँका		

ब)	योग्य जोड्या जुळवा :							
		'अ' गट		'ब' गट				
	i)	अनुसूचित बँका	अ)	19 जुलै 1969				
	ii)	अग्रणी बँक योजना	ब)	दूसऱ्या अनुसूचिमध्ये सूचीबद्ध				
	iii)	इम्पीरिअल बँक राष्ट्रीयीकरण	क)	डिसेंबर 1969				
	iv)	बँकांची बँक	ड)	रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया				
	v)	14 व्यापारी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण	इ)	1955				
) टिपा	लिहा.	(कोणत्याही दोन)			[10]			
अ)	अनुसूचित बँका							
ब)	बँक दर							
क)	विदेर्श	ो बँका						
ਭ)	स्टेट बँक ऑफ इंडिया-संघटन व व्यवस्थापन							
) अ)	आर्थि	क विकासातील बँक व्यवसायाची भूमिक	। स्पष्ट	करा.	[8]			
ब)	भारती	य रिझर्व्ह बँकेची सर्वसामान्य कार्ये सांगा.			[7]			
) अ)	भारता	तील खाजगी बँकासमोरील आव्हाने स्पष्ट	करा.		[8]			
ब)	सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांची वैशिष्ट्ये सांगा.							
) टिपा अ) ब) ह) अ)	i) ii) iii) iv) v) l Crut (लहा. अ) अनुसृ ब) बँक र क) विदेशी ड) स्टेट र	'अ' गट i) अनुसूचित बँका ii) अग्रणी बँक योजना iii) इम्पीरिअल बँक राष्ट्रीयीकरण iv) बँकांची बँक v) 14 व्यापारी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण iZur लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) अनुसूचित बँका ब) बँक दर क) विदेशी बँका ड) स्टेट बँक ऑफ इंडिया—संघटन व व्यवस्थापन अ) आर्थिक विकासातील बँक व्यवसायाची भूमिक ब) भारतीय रिझर्व्ह बँकेची सर्वसामान्य कार्ये सांगा.	'अ' गट i) अनुसूचित बँका अ) ii) अग्रणी बँक योजना ब) iii) इम्पीरिअल बँक राष्ट्रीयीकरण क) iv) बँकांची बँक ड) v) 14 व्यापारी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण इ) Cur िलहा. (कोणत्याही दोन) अ) अनुसूचित बँका ब) बँक दर क) विदेशी बँका ड) स्टेट बँक ऑफ इंडिया—संघटन व व्यवस्थापन अ) आर्थिक विकासातील बँक व्यवसायाची भूमिका स्पष्ट विकास विकासातील विकासातील विकासानील आव्हाने स्पष्ट करा.	ंभे गट ंबं गट i) अनुसूचित बँका अ) 19 जुलै 1969 ii) अग्रणी बँक योजना ब) दूसऱ्या अनुसूचिमध्ये सूचीबद्ध होंं। इम्पीरिअल बँक राष्ट्रीयीकरण क) डिसेंबर 1969 iv) बँकांची बँक ड) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया v) 14 व्यापारी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण इ) 1955 िटपा लिहा. (कोणत्याही दोन) अ) अनुसूचित बँका ब) बँक दर क) विदेशी बँका इ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया—संघटन व व्यवस्थापन अ) आर्थिक विकासातील बँक व्यवसायाची भूमिका स्पष्ट करा. ब) भारतीय रिझर्व्ह बँकेची सर्वसामान्य कार्ये सांगा.			

Total No.	of Qu	iestioi	ns:4]	SEAT No. :
PA-17		236(0	[5952]-308 S.Y. B.Com. C): BUSINESS LAWS & PRAC (2019 Pattern) (Semester - II	[Total No. of Pages : 4
	ns to All qu	the co	andidates: ns are compulsory. the right indicate full marks.	[Max. Marks : 50
<i>Q1</i>) A)	Fill	in th	e blanks (any 5 out of 6):	[5]
	i) ii)	The was a) b) c) Inst a) b) c)	e Maharashtra Agricultural produce mass established in the year 1932 1956 1963 urance law was Nationalised in the year 1956 1951 1953	
	iii) iv)	a)b)c)Thea)b)	Managerial Mathematical Historical proof of Establishment is Trade license Business letter	
	v)		Name plate and life insurance are the types of General insurance	f insurance

b) Live insurance

c) Business insurance

Engineering

Electronic Election

a)b)

c)

vi) E-contract is related with _____

	B)	Match the following: [5]										
		Group 'A'		Group 'B'								
		i)	General Insurance	a)	Year 2000							
		ii)	Information Technology Act	b)	12 Hours							
		iii)	Amazon to Myntra	c)	Year 2015							
		iv)	Maximum overtime	d)	Retail Selling							
		v)	Agriculture produce	e)	Business to Business method							
				f)	Marine and Fire Insurance							
Q2) Short no		t not	notes (any 2 out of 4). [10]									
	a)	Wag	Wages for overtime									
	b)	Desj	Despatch of electronic records									
	c)	Basic principles of general insurance										
	d)	Reta	Retail sales of Agriculture produce									
<i>Q3</i>)	a)		nt is agriculture produce? State the luce.	e met	hods of Marketing of Agriculture [8]							
	b)	What is fire insurance? State the various advantages of fire insuranc										
0.0	,	***										
Q4)	a)		at is digital signature? How ele- secured as per information tech		ic records and digital signatures gy Act, 2000. [8]							
	b)		lain the various welfare provide Establishments Act, 2017".	sion a	as per "The Maharashtra shops [7]							

[5952]-308 S.Y. B.Com.

236(C): BUSINESS LAWS & PRACTICES - I

(2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ <i>: 2½</i> त	ास]		[एकूण	ा गुण <i>: 50</i>	
सूचना :-			प्रश्न आवश्यक आहेत.		
	<i>2</i>)	उजर्व	ोकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.		
प्र. 1) अ)	रिका	म्य जाग	गा भरा. (कोणतेही पाच)	[5]	
	i)	महार	महाराष्ट्र कृषी उत्पन्न पणन अधिनियम कायदा साली संमत झाला.		
		अ)	1932		
		ब)	1956		
		क)	1963		
	ii)	विमा	कायद्याचे राष्ट्रीयकरण मध्ये करण्यात आले.		
		अ)	1956		
		ब)	1951		
		क)	1953		
	iii)	डिजी	टल स्वाक्षरी हे एक तंत्र आहे.		
		अ)	व्यवस्थापकीय		
		ਕ)	गणितीय		
		क)	ऐतिहासिक		
	iv)	• • • • •	हा व्यवसाय आस्थापनेचा पुरावा आहे.		
		अ)	व्यापार परवाना		
		ब)	व्यवसाय पत्र		
		क)	नाव फलक		
	v)	• • • • •	आणि जीवन विमा हे विम्याचे प्रकार आहेत.		
		अ)	सामान्य विमा		
		ब)	जीवंत विमा		
		क)	व्यवसाय विमा		

			अ)	अभियांत्रिक						
			ब)	इलेक्ट्रॉनिक						
			क)	निवडणुक						
	ন্ত্ৰ)	जोडय	॥ जुळ	त्रा.				[5]		
	,		्य गट 'ः				गट 'ब'	£-3		
		i)	सामा	न्य विमा		अ)	वर्ष 2000			
		ii)	माहित	नी तंत्रज्ञान कायद	τ	ब)	12 तास			
		iii)	ॲमझ	गॅन ते मिंत्रा		क)	वर्ष 2015			
		iv)	कमार	ल जादा कामाची	वेळ	ड)	किरकोळ विक्री			
		v)	कृषी	उत्पादन		इ)	व्यापार ते व्यापार पद्धती			
						फ)	सागरी विमा व आग विमा			
प्र. 2)) टिपा	लिहा.	(कोण	तेही दोन)				[10]		
	अ)	कामाचा जादा वेळेचा मोबदला								
	ন্ত্ৰ)	इलेक्ट्रॉनिक दस्तऐवजाची पाठवणी पद्धती								
	क)	सामान	सामान्य विम्याचे मुलभुत तत्त्वे सांगा.							
	-			नाची किरकोळ व <u>ि</u>						
		•		, ,		,				
प्र. 3)) अ)	•					विपणन पद्धती विशद करा.	[8]		
	ਕ)	आग	विमा म	हणजे काय? आग	। विम्याचे विवि	वेध फायदे	सांगा.	[7]		
प्र. 4)) अ)	डिजी	टल स्व	॥क्षरी म्हणजे काय	।? माहिती तंत्र	ज्ञान कायत	हा, 2000 नुसार ''इलेक्ट्रॉनिक	दस्तऐवज''		
ĺ				नीटल स्वाक्षरी'' क				[8]		
	ब)	महारा	ष्ट्र दक	ाने व आस्थापना	कायदा, 201	17 नुसार	कर्मचाऱ्यासंदर्भातील विविध व	त्याणकारी		
		तरतुर्द	सांगा	?				[7]		
					· •	.				

vi) इ-करार हा शी संबंधीत आहे.

X X X

Total No. of Questions : 4]		SEAT No.:
PA-1790	[5952]-309	[Total No. of Pages : 4

[5952]-309 S.Y. B.Com.

236 (D): CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - I (2019 Pattern) (Special Paper - I) (Semester - III)

Time: 2½ Hours] [Max. Marks: 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- **Q1**) A) Answer the following (any 5).

[5]

- Which of these is not an objective of rural development?
 - a) To improve wages for the rural population
 - b) To work on removing unemployment in rural areas
 - c) To improve wages for an urban population.
- ii) Who, among the following, founded the 'All India Depressed classes Federation' in 1920?
 - a) M.K.Gandhi
 - b) Jyotiba phule
 - c) Dr.Ambedkar Babasaheb
- iii) The members of a co-operative society have
 - a) Unlimited liability
 - b) Limited liability
 - c) Joint and several liability
- iv) Who selects the social audit committee under MNREGA?
 - a) Gram sabha
 - b) District Collector
 - c) Zila Panchayat
- v) Which among the following is the first state in India to have the Panchayat Raj system?
 - a) Madhya Pradesh
 - b) Rajasthan
 - c) Maharashtra
- vi) Globalisation has improved the living structure of which at the following?
 - a) All the people
 - b) People living in developing countries
 - c) People living in developed countries

	B)	Match the following:					
			Group A		Group B		
		i)	Co-operative societies act	a)	1960		
		ii)	Federal structure of co-operative	b)	France		
		iii)	Champaran struggle	c)	MANREGA		
		iv)	Largest work Gaurantee	d)	1912		
		v)	Panni foundation	e)	Mahatma Gandhi		
				f)	Water conservation		
				g)	India		
Q 2)	Shor	t not	es (any 2).			[10]	
	a)	Indi	vidual approach of rural develo	pmer	nt		
	b)	Phile	osophy of Pandit Dindayal Upa	ıdhya	у		
	c)	Lim	itations of Panchayat Raj				
	d)	Working of Naam Foundation					
<i>Q3</i>)	a)	State	e the significance of rural devel	opme	ent.	[8]	
~ /	b)		lain the work of Vainkunthial M	-		[7]	
Q 4)	a)	State	e the important provisions of P	ancha	nyat Raj Act.	[8]	
	b)	State	e the impact of Globalization or	n rura	l development.	[7]	

[5952]-309

S.Y. B.Com.

236 (D): CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT (2019 Pattern) (Special Paper - I) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 2½* तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- *1*)

- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणत्याही पाच)

[5]

- i) यापैकी कोणते उद्दिष्ट्य ग्रामीण विकासाचे नाही?
 - अ) ग्रामीण लोकसंख्येसाठी वेतन सुधारण्यासाठी
 - ब) ग्रामीण भागातील बेरोजगारी दूर करण्यासाठी काम करणे
 - क) शहरी लोकसंख्येसाठी वेतन सुधारणे
- ii) खालीलपैकी कोणी 1920 मध्ये ऑल इंडिया डिप्रेस्ड क्लासेस फेडरेशन ची स्थापना केली?
 - अ) एम. के. गांधी
 - ब) ज्योतिबा फुले
 - क) डॉ. आंबेडकर बाबासाहेब
- iii) सहकारी संस्थेच्या सभासदांचे असते.
 - अ) अमर्यादित दायित्व
 - ब) मर्यादित दायित्व
 - क) संयुक्त आणि अनेक दायित्वे
- iv) MNREGA अंतर्गत सामाजिक लेखापरिक्षण समितीची निवड कोण करते?
 - अ) ग्रामसभा
 - ब) जिल्हाधिकारी
 - क) जिल्हा पंचायत
- v) खालीलपैकी कोणते भारतातील पहिले राज्य आहे ज्यामध्ये पंचायत राज व्यवस्था सुरू झाली?
 - अ) मध्यप्रदेश
 - ब) राजस्थान
 - क) महाराष्ट्र
- vi) जागतिकीकरणामुळे खालीलपैकी कोणाच्या राहणीमानात सुधारणा झाली आहे?
 - अ) सर्व लोक
 - ब) विकसनशील देशांमध्ये राहणारे लोक
 - क) विकसित देशांमध्ये राहणारे लोक

	ब)	जोड्य	ा जुळवा :			[5]				
			अ गट	ब गट						
		i)	सहकारी संस्था कायदा	अ)	1960					
		ii)	सहकारी संघराज्य रचना	ब)	फ्रान्स					
		iii)	चंपारण्य संघर्ष	क)	मनरेगा					
		iv)	सर्वात मोठ्या कामाची हमी	ਫ)	1992					
		v)	पाणी फाउंडेशन	इ)	महात्मा गांधी					
				फ)	जलसंधारण					
				य)	भारत					
प्र. 2)	टिपा ी	लिहा.	(कोणत्याही दोन)			[10]				
	अ)	ग्रामीण	ग विकासाचा वैयक्तिक दृष्टीकोन							
	ब)	पंडित	दिनदयाल उपाध्याय यांचे तत्वज्ञान							
	क)	लिहा. (कोणत्याही दोन) प्रामीण विकासाचा वैयक्तिक दृष्टीकोन पंडित दिनदयाल उपाध्याय यांचे तत्वज्ञान पंचायत राजच्या मर्यादा								
	ਭ)	नाम प	ठाउंडे शनचे कार्य							
प्र. 3)	अ)	ग्रामवि	कासाचे महत्त्व सांगा.			[8]				
	ब)	वैकुंठ	लाल मेहता यांचे ग्राम विकासातील कार्य	स्पष्ट क	रा.	[7]				
प्र. 4)	अ)	पंचाय	त राज कायद्यातील महत्त्वाच्या तरतुदी स	ांगा.		[8]				
	ब)	जागति	विकीकरणाचा ग्रामीण विकासावर होणारा प	गरिणाम	सांगा.	[7]				

Total No. of Questions : 4]		SEAT No. :	
PA-1791	FF0F01 010	[Total No. of Pag	es : 3

[5952]-310 S.Y. B.Com.

236 (E): COSTAND WORKS ACCOUNTING - I (2019 Pattern) (Semester - III)

		(= - = - = = = = = = = = = = = = = = = =
1) 2)	ons to t All qu Figure	[Max. Marks: 50] The candidates: estions are compulsory. es to the right indicate full marks. f calculator is allowed.
<i>Q1</i>) A)		in the blanks by choosing the proper alternative given in the bracket five): [5]
	a)	The main function of cost accounting is reporting to
		(Government, Management, Trade Unions)
	b)	Prime cost + factory overheads =
		(Works Cost, Cost of Production, Total Cost)
	c)	is responsible for the proper storage of material and maintenance of its records.
		(Production Manager, Purchase Manager, Storekeeper)
	d)	level lies below the minimum stock level.
		(Reorder, Danger, Average)
	e)	is the unit of quantity of product, service or time in relation to which costs may be ascertained or expressed
		(Cost center, Cost unit, Inventory control)
	f)	is not a non-cost item.
		(Dividend, Advertising, Income tax)

B) Match the following pairs:

Group A Group B

- a) Prime cost
- i) EOQ

b) Ordering cost

- ii) Testing department
- c) Purchase order
- iii) Cost sheet
- d) Inspection Report
- iv) Number of Vehicles
- e) Automobile Industry
- v) Quotation
- Q2) Write short notes on any two of the following.

[10]

[5]

- a) Cost unit and cost center.
- b) ABC Analysis.
- c) Periodic Inventory Control.
- d) Classification of cost on the basis of elements.
- Q3) a) Following is the data of supreme industries, Nashik for the year ended 31st March, 2021.[8]

Sales	5,25,000
Purchases	2,40,000
Carriage outward	25,000
Direct Wages	1,00,000
Salesman's Salary	60,000
Repairs to office building	40,000
Gas, Fuel and Water	25,000
Repairs to Machinery	8,000
Opening stock of raw material	1,25,000
Closing stock of raw material	25,000
Bad debts	10,000

You are required to prepare a cost sheet for the same computing the following.

- i) Cost of Material consumed
- ii) Prime Cost
- iii) Works/ Factory Cost
- iv) Cost of Production
- v) Total Cost
- vi) Profit / Loss
- b) The Annual Consumption of a product is 1600 units, Ordering Cost is Rs.50 and Carrying cost is Rs.4. Calculate the economic ordering quantity and also compute the number of orders in a year. [7]
- **Q4**) a) Minimum Consumption: 75 units

[8]

Maximum Consumption: 225 units

Normal Consumption: 150 units

Reorder Quantity: 900 units Reorder Period: 4 to 6 days

Normal Reorder Period: 5 days

Calculate the following:

- i) Maximum Stock Level
- ii) Minimum Stock Level
- iii) Reorder Level
- iv) Average Stock Level
- b) Explain the general purchase procedure of the business organisation. [7]

Total No.	of Qu	estion	s: 4]	SEAT No. :
PA-17	93		[5952]-312 S.Y. B.Com.	[Total No. of Pages : 4
		•) : BUSINESS ENTREPREN Pattern) (Semester - III) (Spec	
	ns to All qu	the ca testion	ndidates: es are compulsory. he right indicate full marks.	[Max. Marks : 50
Q 1) A)	Fill	in the	e blanks. (any 5).	[5]
	i)	a) b)	repreneurs contribute to the growth Economic Political	of development.
	ii)	Uno	Legal der entrepreneurship, en nology. Environmental	trepreneur uses internet
		c)	Internet Artistic	
	iii)		is the first step for innovation. Traditional Segmentation Creativity	
	iv)	Dr. <i>a</i>) a) b) c)	Anand Deshpande is the CEO of Tata Aaple Ghar Deasra foundation	
	v)		means responsibility of the but ond the basic economic responsibility Social Responsibility	<u> </u>

and thoughts of others.

a) Management by Objective

Corporate Governance

__ is the process by which one individual influence the behavior

- b) Leadership by Example
- c) Social Responsibility

Business Ethics

b)

vi)

I	B)	Mat	ch the following:		[5]			
			Group A		Group B			
		i)	Kakinada Experiment	a)	Moral Values			
		ii)	Business Ethics	b)	Andhra Pradesh			
		iii)	Peter Drucker	c)	Internet Entrepreneur			
		iv)	Snapdeal	d)	Responsibility towards society			
		v)	Social Responsibility	e)	Principles of Innovation			
Q2) V	Writ	e sho	ort notes (any 2).		[10]			
8	a)	Entrepreneurial Qualities.						
ł	b)	Motivated Entrepreneurs.						
C	c)	Techniques and Tools of Creativity.						
C	d)	Business Ethics						
Q3) a	1)	Wha	nt is 'unemployment'? Explain v	arious	s problems of unemployment. [8]			
t	b)		at do you mean by 'Environment nvironmental Entrepreneur.	al En	trepreneur'? Explain importance [7]			
Q4) a	a)		at is innovation? Explain vario er Drucker.	us pr	inciples of innovation given by [8]			
ŀ	b)		at is social responsibility of bus usiness towards employees and		? Explain social responsibilities rernment. [7]			

* * *

PA-1793

[5952]-312

S.Y. B.Com.

236 (G): BUSINESS ENTREPRENEURSHIP-I (2019 Pattern) (Semester - III) (Special Paper - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 21/2 तास] [एकूण गुण : 50 सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. सूचना:-*1*) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात. *2*) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी. *3*) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) **प्र.**1) अ) [5] उद्योजक विकासाच्या वाढीस योगदान देतात. i) आर्थिक अ) राजकीय ਕ) क) कायदेशीर उद्योजकता अंतर्गत, उद्योजक इंटरनेट तंत्रज्ञान वापरतात. ii) अ) पर्यावरणीय ਕ) इंटरनेट क) कलात्मक नवनिर्मितीची पहिली पायरी आहे. iii) अ) पारंपारिक ब) विभाजन क) सर्जनशीलता डॉ. आनंद देशपांडे हे चे सीईओ आहेत. अ) टाटा आपले घर ਕ) क) दे आसरा फाउंडेशन म्हणजे व्यवसायाच्या मूलभूत आर्थिक दृष्टिकोनातून नफा कमवणे या V) जबाबदारीच्या पलीकडील समाजाप्रती असलेली जबाबदारी होय. अ) सामाजिक जबाबदारी व्यावसायिक नीतिमूल्य क) कॉर्पोरेट प्रशासन

		vi)	अशी प्रक्रिया आहे कि, ज्याद्वारे एक व्यक्ती इतरांच्या वर्तनावर आणि विचारांवर प्रभाव पाडतात.					
			अ)	उद्दिष्टानुसार व्यवस्थापन				
			ब)	उदाहरणाद्वारे नेतृत्व				
			क)	सामाजिक जबाबदारी				
ब	1)	जोड्य	ग जुळ	वा.			[5]	
			अ गत	3		ब गट		
		i)	कार्क	ोनाडा प्रयोग	अ)	नैतिक मूल्ये		
		ii)	व्याव	सायिक नैतिकता	ब)	आंध्र प्रदेश		
		iii)	पीटर	ड्रकर	क)	इंटरनेट उद्योजक		
		iv)	स्नॅपड	डील	ਫ)	समाजाप्रतीची जबाबदारी		
		v)	सामा	जिक जबाबदारी	इ)	नवनिर्मिती तत्त्वे		
प्र. 2) रि	टेपा ी	लहा.	(कोण	त्याही दोन)			[10]	
3	ਸ)	उद्योजकीय गुण (Entrepreneurial Qualities)						
<u>6</u>	1)	प्रेरित	उद्योज	नक (Motivated Entrepren	eurs)			
a	គ)	सर्जनः	शीलते	चे तंत्र आणि साधने (Techniqu	es and	d Tools of Creativity)		
ड	5)	व्यावर	साय नै	तिकता (Business Ethics)				
प्र. 3) з	ਸ)	बेरोज	गारी (।	unemployment) म्हणजे काय	? बेरोज	गारीच्या विविध समस्या स्पष्ट करा.	[8]	
<u>e</u>	1)	पर्याव	रणीय	उद्योजक म्हणजे काय? पर्यावरण	ोय उद्य	ोजकाचे महत्त्व स्पष्ट करा.	[7]	
प्र. 4) ३	ਸ)	नवनि	र्मिती म	हणजे काय? पीटर ड्रकर यांनी दिल	नेल्या न	वनिर्मितीचे विविध तत्वे स्पष्ट करा.	[8]	
ब	1)	व्यवस	गयाची	सामाजिक जबाबदारी म्हणजे काय?	कर्मचा	री आणि शासन यांच्याबाबतच्या व्यवस	गयाच्या	
		सामार्ग	जिक ज	नबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.			[7]	

PA-1794 [5952]-313 S.Y. B.Com.

[Total No. of Pages : 4

236(H) · MARKETING MANAGEMENT-I

		23((2019 Pattern)				
1)	ons to All qu	the co	andidates: ns are compulsory. the right indicate full mo	urks.	[Max. Marks: 50		
<i>Q1</i>) A)	Fill	in th	e blanks (attempt any	5).	[5]		
	i)		involves the forma	ation of a	marketing strategy.		
		a)	Marketing objective	s & strate	gies		
		b)	Estimation of expec	ted result	S		
		c)	Creating an alternativ	ve plan			
		d)	All of the above				
	ii)		Marketing management not only delivers goods to the market but also markets				
		a)	Products	b)	Services		
		c)	Quality	d)	All of the above		
	iii)		is a complex task	of 'mark	teting management'.		
		a)	Organising	b)	Planning		
		c)	Pricing	d)	All of the above		
	iv)	Ar	narketing plan is a col	lection of	· ·		
		a)	Products	b)	Markets		
		c)	Actions	d)	Staff		
	v)		is a division of a	plan for p	profitability and growth.		
		a)	Corporate plan	b)	Departmental plan		
		c)	Product line plan	d)	Product plan		
	vi)		is information that	has alrea	ady been published and stored.		
		a)	Primary data	b)	Secondary data		
		c)	Ouantitative data	d)	Oualitative data		

	B)	Mat	tch the following:		[5]
			Group A		Group B
		i)	Marketing	a)	Representation of the population
		ii)	Data collection	b)	Marketing objectives & it's attainment
		iii)	Stages before purchasing	c)	Survey method
			products or services		
		iv)	Marketing planning	d)	Consumer attitude
		v)	Sample	e)	Exchange value of goods
				f)	Consumer behaviour
Q2)	Write a) b) c) d)	Fun Sco Stru	ort notes (any two). ctions of marketing manageme pe of consumer behaviour. cture of marketing plan. earch design.	nt.	[10]
Q3)	a)	Exp	plain the nature and scope of ma	rketii	ng management. [8]
	b)	Exp	plain the bases for formulating n	narke	ting strategy. [7]
Q4)	a)	Exp	plain the nature and scope of ma	rketii	ng planning. [8]
	b)		plain the difference between mearch.	ıarket	ing information and marketing [7]

PA-1794

[5952]-313 S.Y. B.Com.

236(H): MARKETING MANAGEMENT-I (2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ <i>: 2⅓</i> त	ास]				[एकूण गुण : 50
सूचना :−	<i>1</i>)		प्रश्न आवश्यक आहेत.		
	<i>2</i>)		ोकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गु	•	
	3)	संदभ	र्गासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिव	ज पहावी. ———	
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जा	गा भरा. (कोणतेही पाच)		[5]
	i)	विप	गन व्यूहरचनेच्या निर्मीतीमध्ये	*****	चा समावेश असतो.
		अ)	विपणन उद्दिष्टे आणि व्यू	हरचना	
		ब)	अपेक्षित परिणामांचे अंदाज	न	
		क)	पर्यायी आराखड्याची निर्म	र्गिती करणे	
		ਭ)	वरीलपैकी सर्व		
	ii)		गन व्यवस्थापनाद्वारे केवळ व गन देखील केले जाते.	स्तु बाजारापर्यत	त पोहचवल्या जात नाहीत तरचे
		अ)	उत्पादने	ब)	सेवा
		क)	गुणवत्ता	ਭ)	वरीलपैकी सर्व
	iii)	विप	गन व्यवस्थापनाचे	हे गुंतागुंती ⁻	चे कार्य आहे.
		अ)	प्रवर्तन	ৰ)	नियोजन
		क)	किंमत निश्चिती	ਭ)	वरीलपैकी सर्व
	iv)	विपा	गन आराखडा म्हणजे	गोष्टीचे	केलेले संकलन होय.
		अ)	उत्पादने	ब)	बाजारपेठ
		क)	कृती	ਭ)	कर्मचारी
	v)	••••	म्हणजे नफाक्षमता ः	आणि वृद्धी यास	गठी केले जाणारे आराखड्याचे विभाजन होय.
		अ)	कॉर्पोरेट आराखडा	ब)	विभागीय आराखडा
		क)	उत्पादन रेखा आराखडा	ड)	उत्पादन आराखडा

		V1)		म्हणज अः ग केलेले असते.	शा माहिता का	जा आ	घाच प्रकाशित झालला असत आणि	। ।तच
			अ)	प्राथमिक माहिती		ब)	दुय्यम माहिती	
			क)	परिमाणात्मक माहि	इती	ਭ)	गुणात्मक माहिती	
	ब)	जोड्य	ा जुळव	π.				[5]
			गट अ				गट ब	
		i)	विपण	न		अ)	संशोधन लोकसंख्येचे प्रतिनिधित्व	
		ii)	माहिर्त	ो संकलन		ब)	विपणन उद्दिष्टे आणि त्यांची प्राप्ती	
		iii)	उत्पादन	ने किंवा सेवा खरेदी व	म्रण्यापुर्वीचे टप्पे	क)	सर्वेक्षण पद्धत	
		iv)	विपण	न नियोजन		ਭ)	ग्राहक प्रवृत्ती	
		v)	नमुना			इ)	वस्तुंचे विनिमय मूल्य	
						फ)	ग्राहक वर्तन	
प्र. 2)	टिपा वि	लिहा. ((कोणत	याही दोन)				[10]
	अ)	विपण	न व्यव	स्थापनाची कार्ये				
	ब)	ग्राहक	वर्तनाः	ची व्याप्ती				
	क)	विपण	न योज	नेची संरचना				
	ड)	संशोध	न आर	ाखडा				
प्र. 3)	अ)	विपण	न व्यव	स्थापनाचे स्वरूप ३	गणि व्याप्ती स्प	ष्ट करा.		[8]
	ब)	विपण	न व्यूह	रचनेच्या निर्मीतेचे ३	गधार स्पष्ट करा	ī .		[7]
प्र. 4)	अ)	विपण	न नियो	जनाचे स्वरूप आणि	ग व्याप्ती स्पष्ट व	करा .		[8]
	ब)	विपण	न माहि	ती आणि विपणन र	नंशोधन यातील	फरक	विशद करा.	[7]
				•	X X	X		

Total No. of Questions : 4]		SEAT No. :
PA-1795	[5952]-314	[Total No. of Pages : 4
	S.Y. B.Com.	

236(I): AGRICULTURALAND INDUSTRIAL ECONOMICS - I (2019 Pattern) (Semester - III)

1)	ons to a	the co	andidates: ns are compulsory. the right indicate full marks.		[Max. Marks : 50
Q1) A)	Fill	in th	e blanks (Attempt any 5 o	ut of	6): [5]
	i)	Ag	riculture is a		
		a)	Greek word	b)	Latin word
		c)	German word	d)	Spanish
	ii)	Dis	guised unemployment is	comn	non in
		a)	Agricultural sector	b)	Industrial sector
		c)	Service sector	d)	All sectors
	iii)		is the father of green	revo	ution in India.
		a)	Norman Barlang	b)	Swaminathan
		c)	Garry backer	d)	Dr. P.M. Jha
	iv)	Pri	me minister crop insurance	e sche	me came into existence in
		a)	2016	b)	2010
		c)	1995	d)	1985
	v)	Ind	ian railway is form o	of org	anisation.
		a)	Public corporation	b)	Department organisation
		c)	Government company	d)	FPO
	vi)	The	e portfolio investment by f	oreig	n institutional investors is called
		a)	FDI	b)	FII
		c)	Balance of payment	d)	SDR

	B)	Mate	ch the following:			[5]
			Group A		Group B	
		i)	Land holding between	a)	Small farmer	
			1 to 2 hectares			
		ii)	Land holding between	b)	sugarcane	
			zero to one hedars			
		iii)	Mejor objectives of	c)	marginal farmer	
			first five year plan			
		iv)	Florence	d)	Agricultural development	
		v)	Cash crop	e)	Theory of Industrial location	on
Q 2)	Writ	e a sl	hort notes on (any 2 of out of 4	ł):	1	[10]
	a)	Schu	ultz theory of Agricultural deve	lopm	ent.	
	b)	Cau	ses of price fluctuation in agric	ulture	<u>,</u>	
	c)	Scop	pe and significance of industria	al eco	nomics.	
	d)	Indu	strial imbalance.			
Q 3)	a)	Evn	lain in details the importance of	f A ori	culture in Indian economy	[8]
QJ)	,	•	•		•	
	b)	Exp	lain the advantages and disadva	antag	es of small size of farm.	[7]
Q4)	a)		ine Industrial economics. Explanomics.	ain th	e nature and scope of indus	trial [8]
	b)	Exp	lain the factors affecting on the	locat	tion of Industries.	[7]

PA-1795

[5952]-314

S.Y. B.Com.

236(I): AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - I (2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

त्रेळ <i>: 2½</i> त	ास]					[एकूण गुण : 50
पूचना :-	<i>1</i>)	सर्व !	प्रश्न आवश्यक आहेत.			
	<i>2</i>)	उजर्व	ोकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्श	वितात	•	
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जा	गा भरा. (6 पैकी कोणत्याही 5)			[5]
	i)	एग्रीव	nल्चर हा शब्द आहे.			
		अ)	ग्रीक शब्द	ब)	लॅटीन शब्द	
		क)	जर्मन शब्द	ड)	स्पॅनिश	
	ii)	प्रच्छ	न्न बेकारी साधारणतः	मध्ये अ	गहे.	
		अ)	कृषी क्षेत्र	ब)	औद्योगिक क्षेत्र	
		क)	सेवा क्षेत्र	ਫ)	सर्वक्षेत्र	
	iii)	••••	हे हरीत क्रांतीचे जनक आ	हेत.		
		अ)	नॉर्मन बोरलॉग	ब)	स्वामिनाथन	
		क)	गॅरी बॅकर	ਫ)	डॉ. पी. एम. झा	
	iv)	पंतप्र	धान पीक विमा योजना	. मध्ये	अस्तित्वात आली.	
		अ)	2016	ब)	2010	
		क)	1995	ਵ)	1985	
	v)	भारत	ोय रेल्वे प्रकारची सं	ख्या अ	ाहे.	
		अ)	सार्वजनिक	ब)	विभागिय संख्या	
		क)	सरकारी कंपनी	ड)	एफ.पी.ओ.	
	vi)		ाय संख्यात्मक गुंतवणुकदारांनी केर खली जाते.	नेली पो	र्टिफोलिओ गुंतवणुक	म्हणून
		अ)	एफ.डी. आय.	ब)	एफ.आय.आय.	
		क)	व्यवहारतोल	ड)	एस.डी.आर	

	ब)	योग्य जोड्या जुळवा :							
		अ गट ब गट							
		i)	1 ते 2 हेक्टर जमीन धारणा	अ)	लहान शेतकरी				
		ii)	शुन्य ते 1 हेक्टर जमीन धारणा	ब)	ऊ स				
		iii)	पहील्या पंचवार्षिक योजनेची उद्दीष्ट्ये	क)	सीमांत शेतकरी				
		iv)	फ्लोरेन्स	ड)	कृषी विकास				
		v)	नगदी पिक	इ)	औद्योगिक स्थान निश्चितीचा सिद्धांत				
प्र. 2)	टीपा	लिहा.	(4 पैकी कोणत्याही 2)		[1	[0]			
	अ)	शुल्झचा कृषी विकासाचा सिद्धांत							
	ब)	कृषी किंमतीतील चढउताराची कारणे							
	क)	औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती आणि महत्व							
	ਭ)	औद्योगिक असमतोल							
प्र. 3)	अ)	भारती	ोय अर्थव्यवस्थेत शेतीचे महत्व सविस्तर स	ग्रष्ट करा		[8]			
	ਕ)	लहान	। धारण क्षेत्राची फायदे तोटे स्पष्ट करा.		1	[7]			
प्र. 4)	अ)	औद्यो	गिक अर्थशास्त्राची व्याख्या करा. औद्योगि	क अर्थ	शास्त्राची स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट कर	T.			
					1	[8]			
	ৰ)	औद्यो	गिक स्थान निश्चितीवर परिणाम करणारे	घटक स	पष्ट करा.	[7]			

* * *

Total No.	of Questions : 4]	SEAT No. :
PA-179	96	[Total No. of Pages : 2
	[5952]-315	
	S.Y. B.Com.	
236 (J)	: DEFENCE BUDGETING, FINANCE &	MANAGEMENT - I
	(2019 Pattern) (Semester - II	I)
<i>Time</i> : 2½	Hours]	[Max. Marks : 70
Instruction	ns to the candidates:	
	All questions are compulsory.	
2)	Figures to the right indicate full marks.	
<i>Q1</i>) Atte	empt any five of the following.	[5×2=10]
a)	Define security	
b)	Define internal security	
c)	State the role of paramilitary force	
d)	State the role of private sector in defence	
e)	Define weapons design	
f)	What is international security	
Q2) Atte	empt any four short note of the following.	$[4 \times 5 = 20]$
a)	Second line of the defence	
,	Defence Economics	
	Defence budget	
d)	Defence planning	
e)	Ministry of defence	
Q3) Atte	mpt any four of the following.	$[4 \times 5 = 20]$
a)	Write the objectives of the defence budget.	
b)	Write organisational structure of ministry of de	fence.
c)	Explain debate on defence expenditure.	
d)	Write the role of DPSU's in defence.	

- Write the role of DRDO. e)

Q4) Attempt any two of the following.

 $[2 \times 10 = 20]$

- Explain in detail types of budget. a)
- Explain in detail defence management. b)
- Explain in detail application of management in Indian armed forces. c)

X X X **Total No. of Questions: 4**]

PA-1796

[5952]-315 S.Y. B.Com.

236 (J): DEFENCE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT - I (2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : $2\frac{1}{2}$ तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

 $[5 \times 2 = 10]$

- अ) सुरक्षेची व्याख्या द्या.
- ब) अंतर्गत सुरक्षेची व्याख्या द्या.
- क) पार्लमेंटरी फोर्सची भूमिका सांगा.
- ड) संरक्षणातील खाजगी क्षेत्राची भूमिका सांगा.
- इ) शस्त्रास्त्रे डिझायनिंगची व्याख्या द्या.
- फ) आंतरराष्ट्रीय सुरक्षा म्हणजे काय.

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

 $[4 \times 5 = 20]$

- अ) संरक्षणातील दुय्यम सेनादले
- ब) संरक्षण अर्थशास्त्र
- क) संरक्षण अर्थसंकल्प
- ड) संरक्षण नियोजन
- इ) संरक्षण मंत्रालय

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

 $[4 \times 5 = 20]$

- अ) संरक्षण अर्थसंकल्पाची उद्दिष्टे लिहा.
- ब) संरक्षण मंत्रालयाची संघटनात्मक रचना लिहा.
- क) संरक्षण खर्चावरील लोकसभेतील चर्चा स्पष्ट करा.
- ड) संरक्षणातील डी पी. एस.यू ची भूमिका लिहा.
- इ) डी आर डी ओ. ची भुमिका लिहा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

 $[2 \times 10 = 20]$

- अ) अर्थसंकल्पाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
- ब) संरक्षण व्यवस्थापन सविस्तर लिहा.
- क) भारतीय सेनादलातील व्यवस्थापनाचा उपयोग सविस्तर लिहा.

X X X

PA-17	97		[5952]-316	[Total No. of Pages : 4
226 V . 1	NICT	TD A N	S.Y. B.Com.	M IAMSIIDANCE)
230 K . 1	ш		NCE, TRANSPORTAND TOURIS 019 Pattern) (Semester - III) (Ro	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
	ns to a	the co	ndidates: as are compulsory. The right indicate full marks.	[Max. Marks : 50
Q1) A)	Fill	in th	e blanks. (any 5).	[5]
	i)		npared to the premium for a whole life owment plan will be for the sam	-
		a)	more	
		b)	less	
	••\		the same	.1
	ii)		ich of the following does not fall into rance?	the category of general
		a) b)	business interruption crime insurance	
		/	health insurance	
	iii)		ich types of insurance usually requires	lawer premium?
	ш)	a)	Group insurance usually requires	nawer premium:
			Health insurance	
			Term insurance	
	iv)	C)	is the oldest form of insurance	
	11)	a)	Marine	
		b)	Fire	
		c)	Life	
	v)		per the motor vechicle act, victims	of fatal injured are paid
			ppensation on the basis of	J
		a)	age and gender	
		b)	age & number of dependents	
		c)	age and income	
	vi)	IRI	OA was setup in	
		a)	1999	
		b)	1991	
		c)	2000	

SEAT No. :

Total No. of Questions : 4]

	B)	Match the following: [5								
			Group A		Group B					
		i)	Main purpose of insurance	a)	Reduce the financial consequences of adverse situations					
		ii)	Insurance helps to	b)	Transfering rights of insured another one	to				
		iii)	Formation of LIC	c)	1957					
		iv)	Assignment	d)	1956					
		v)	Formation of GIC	e)	Insurable interest					
				f)	2000					
				g)	Provide security					
Q2)	Wri	te sho	ort notes (any 02)		[1	0]				
	a)	Uni	t linked insurance plan (ULIP)							
	b)	Ren	newal of receipt							
	c)	Cra	p insurance							
	d)	Feat	tures of insurance act 1938							
Q3)	a)	Dist	Distinguish between traditional and non - traditional plan of life insurance.[8]							
	b)	Exp	plain the procedure of settlemen	t of c	laim on Maturity of policy. [7]				
94)	a)	Exp	olain the growth of General Insu	ırance	e in India	8]				
ر• پ	b)	•	plain the powers & duties of IR			7]				
	<i>U)</i>	ĽΛÞ	nam me powers & dudes of IX	DΛ.	L	,]				

PA-1797

[5952]-316

S.Y. B.Com.

236K: INSURANCE, TRANSPORTAND TOURISM-IA (INSURANCE) (2019 Pattern) (Semester - III) (Regular)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 21/2 तास] [एकूण गुण : 50 सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. सूचना:-*1*) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात. *2*) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी. *3*) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) **प्र.**1) अ) [5] आजीवन विम्याच्या तुलनेत हयातीतील विमा योजनेसाठी हप्ता समान वयासाठी असेल. i) अ) कमी ਕ) क) सारखा खालीलपैकी कोणते सामान्य विम्याच्या श्रेणीत येत नाही? ii) व्यवसायातील व्यत्यय गुन्हेगारीचा विमा ਕ) क) आरोग्य विमा कोणत्या प्रकारच्या विम्यास सहसा हप्ता कमी असतो? अ) समूह विमा आरोग्य विमा ਕ) क) मुदत विमा विमा हा सर्वात जूना प्रकार आहे. iv) अ) सागरी ब) अग्नी क) जीवन मोटार व्हेअिकल कायद्यानुसार प्राणघातक जखर्मीना च्या आधारावर नुकसान V) भरपाई दिली जाते. अ) वय आणि लिंग वय आणि अवलेबितांची संख्या क) वय आणि उत्पन्न

	vi)	आयः	आरडीए (IRDA) ची स्थापना	• • • • • •	मध्ये झाली.	
		अ)	1999			
		ब)	1991			
		क)	2000			
ब)	जोङ	ग्रा जुळ	त्रा.			[5]
		'अ' ग	गट		'ब' गट	
	i)	विम्य	ाचा मुख्य उद्देश	अ)	प्रतिकूल परिस्थितीचे आर्थिक प कमी करण्यास	रिणाम
	ii)	विम्य	ाची मदत	ब)	विम्याचे हक्क दुसऱ्याकडे हस्तांतरित	1 करणे
	iii)	भारती	य जीवन विमा महामंडळाची स्थापना	क)	1957	
	iv)	अभि	हस्तांकन	ਭ)	1956	
	v)	सामा	न्य विमा परिषदेची स्थापना	इ)	विमाहित तत्त्व	
				फ)	2000	
				य)	सुरक्षा प्रदान करणे	
प्र. 2) टीप	ा लिहा.	(कोण	त्याही दोन)			[10]
अ)	युनिट	लिंकड़	इ विमा योजना (ULIP)			
ब)	पावर्त	ोचे नुत	नीकरण			
क)	पीक	विमा				
ਫ)	विमा	कायदा	। 1938 ची वैशिष्ट्ये			
प्र. 3) अ)	पारंपा	ारिक अ	गणि अपारंपारिक जीवन विमा योज	ननेतील	फरक स्पष्ट करा.	[7]
ন্ত্ৰ)	विम्य	ाची मुद	त संपल्यानंतर करावयाच्या दाव्याच्	त्री पूर्तत	ा करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.	[8]
ŕ		•		• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •		
प्र. 4) अ)	भारत	ातील स	गमान्य विम्याचा विकास स्पष्ट करा	•		[7]
ब)	आयः	आरडीए	! (IRDA) चे अधिकार आणि क	र्तव्ये स्प	गष्ट करा.	[8]

Total No. of Questions : 6]	SEAT No. :
PA-1798	[Total No. of Pages : 4

[5952]-317 S.Y. B.Com.

236L: COMPUTER PROGRAMMING AND APPLICATION - I Web Base Application in Commerce (CBCS 2019 Pattern) (Semester - III) (Special Elective - VI)

Time : 2½		_	1: 1 - 4		[Max. Marks : 70
instructio 1)			indidates: d Q. No. 6 are compulsoi	rv.	
2)	Solve	any 3	(Three) questions from t	the remain	ning Q.No. 2, 3, 4 and 5.
3)	Figur	es to i	the right indicates full m	arks.	
<i>Q1)</i> A)	Fill	in the	e blanks. (Any Five)		[5]
	a)	at th	protocol uses a s		es to send and receive messages
		i)	TCP	ii)	SMTP
		iii)	POP	iv)	IP
	b)	onli	is the component ine based digital teach		teting that uses the internet and
		i)	Digital marketing	ii)	Marketing
		iii)	Social media	iv)	None
	c)	onli	is to exploring ine environment and di		per, ethical behaviour related to lia platform
		i)	Cyber ethics	ii)	Cyber law
		iii)	Cyber safety	iv)	Cyber security
	d)	dire	helps the user to ectly without reloading		dern Web applications to interact ery time.
		i)	HTML	ii)	Javascript
		iii)	ASP. Net	iv)	VB. Net

		e)		is free web frame v	vork 1	for building Web application.	
			i)	CSS	ii)	HTML	
			iii)	Javascript	iv)	ASP.NET	
		f)	rem			cation programs that resides of ser's device through internet.	n
			i)	Web application Develo	pmen	t	
			ii)	Web pages			
			iii)	HTML			
			iv)	CSS			
	B)	Mat	ch th	ne pairs		[\$	5]
			Gro	oup I		Group II	
		a)	<in< td=""><td>put Type = " "></td><td>i)</td><td>Hyperlink</td><td></td></in<>	put Type = " ">	i)	Hyperlink	
		b)	<u]< td=""><td>L></td><td>ii)</td><td>CSS Syntax</td><td></td></u]<>	L>	ii)	CSS Syntax	
		c)	<a< td=""><td>href = " " ></td><td>iii)</td><td>Input controls</td><td></td></a<>	href = " " >	iii)	Input controls	
		d)	Sele	ector (property : value)	iv)	Variable boolean declaration	
		e)	Var	a = True	v)	Unordered list	
Q2)	Ans	wer t	he fo	llowing questions.		[1:	5]
	a)	Wri	te on	social media application	s.		
	b)	Exp	lain o	online educational sites.			
	c)	Exp	lain <	<table> tag with example</table>).		
Q3)	Ans	wer t	he fo	llowing questions.		[1:	5]
	a)	Wha	at are	the advantages and disac	lvanta	ges of social media application	s.
	b)	Wha	at is o	online shopping and Bill	paym	ents Gate way.	
	c)	Wha	at are	e the benifits of online sho	opping	g.	

<i>Q4)</i>	Ans	wer the following questions.	[15]
	a)	What is CSS?	
	b)	Explain <bgsound/> and <embed/> tag with example.	
	c)	Write an form and controls of HTML.	
<i>Q5)</i>	Ans	wer the following questions.	[15]
	a)	Write difference between crlient and server side scripting.	
	b)	What is HTML server controls?	
	c)	What is DOM?	
Q6)	Writ	te short note an (Any 3)	[15]
	a)	Wehakapapa	
	b)	E. Governance	
	c)	<frame/> Tag	
	d)	CSS	
	e)	HTML	

BB

Total No.	of Questions	: 4]
-----------	--------------	------

SEAT No.:	
-----------	--

PA-1799

[Total No. of Pages: 2

[5952]-318

S.Y. B.Com. (Vocational)

VOC - 235 A : COMPUTER APPLICATION - I (CBCS 2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 2½ *Hours*] [Max. Marks: 50 Instructions to the candidates: All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. **Q1**) A) Fill in the blanks. [5] _____ is a sequence of records stored in binary format. a) File i) Data ii) iii) Byte iv) Record _____ provides abstract view of data that hides the details. b) i) **DBMS** ii) **RDBMS** iii) File System iv) DBA Entities can be described by means of properties called i) relations ii) attributes iii) models iv) databases d) _____ command modify database table. **ALTER** ii) **UPDATE** i) iii) MODIFY iv) CHANGE A _____ key is a group of single or multiple keys which identifies rows in a table. Primary Key ii) Foreign Key i) Super Key iv) Candidate Key iii)

B) Match the following [5] Like Displays records in ascending order a) i) Used to specify condition in SQL b) Order by ii) Between Displays unique values from the table c) iii) d) Where iv) Used to find ranging value Performs pattern matching Distinct e) v) **Q2**) Write Short Notes on(Any 2). [10] a) Components of DBMS b) Data Dictionary c) E-R Modelling Q3) Answer the following (Any 4). [20] Explain Network model with neat diagram. a) Explain ORDER BY command with syntax and example. b) Define and Explain: c) Primary Key i) Foreign Key ii) d) Explain any two aggregate functions with example. Explain first two steps of database development. e) **Q4**) Answer the following (Any 1). [10] What is RDBMS? Explain the advantages and disadvantages of RDBMS? a) b) Explain 1NF, 2NF and 3NF in detail.

Total No.	of Q	uestio	ns:4]			SEAT No. :
PA-18	00					[Total No. of Pages : 2
			_	952]-319		1)
VOC.	235	(R) •	S.Y. B.Co	•		PROMOTION & SALES
100	200	(D) •		AGEME'		
	(2	019 (CBCS Pattern)	(Semeste	er	- III) (Paper - III)
	ons to All q	the co uestion	andidates: as are compulsory. the right indicate fu	ell marks.		[Max. Marks : 50
Q1) A)	Fill	in the	e blanks.			[5]
	a)	Wh	Which of the following is NOT an element			element of the marketing mix?
		i)	Place	ii))	Target market
		iii)	Product	iv	7)	Price
	b)	The	main objective o	f sales pro	mo	otion is
		i)	To increase imm	ediate sale		
		ii)	Advertising			
		iii)	To build image	of product		
		iv)	All the above			
	c)	Α "	Target Group' me	eans	_	
		i)	A group of seller	rs		
		ii)	A group of buye	ers		
		iii)	A group of prod	lucts		
		iv)	A group of person	ons to who	m	sales should be focused
	d) (Objec	tive of all advertis	sement is _		
		i)	Objectivity	ii))	Timeliness
		iii)	Persuation	iv	7)	Infotainment
	e)	Me	mory test, recall to	est, persuat	ioı	n test are the methods of

ii) Concurrent test

i) Pre-test

Post - test iii)

iv) None of the above

	B)	Match the following [5]						
			\mathbf{A}		В			
		a)	Memory test, recall test,	i)	Positioning			
		Persuation test						
		b)	Free sample distribution	ii)	Pre-testing			
		c)	Creating image of product	iii)	Post-testing methods			
			in minds of target group					
		d)	Account in advertising	iv)	Technique of sales promotion	on		
		paralance						
		e)	Laboratory test, Eye camera	v)	Client			
			test					
Q 2)	Shor	t No	otes (Any 2).		[1	10]		
	a)	Fun	ctions of ad-agency					
	b)	Adv	vertising Planning					
	c)	Componants of media plan						
	d)	Advertising Effectiveness						
Q 3)	Ansv	nswer the following (Any 4). [20]						
	a)	Explain your view on "Future of advertising in India".						
	b)	Wri	te working of ad-agency in deta	il				
	c)	Write a note on Target Market.						
	d)	Which factors are considered while selecting advertising media?						
	e)	What do you mean by media planning?						
	f)							
Q4)	Ansv	wer t	he following (Any 1).		[1	10]		
~ ′	a)		te in detail pre-testing methods o	of mea				
	b)		te in detail Post-testing methods					

Total No. of Questions : 5]	SEAT No.:	
-----------------------------	-----------	--

PA-4202 [Total No. of Pages: 3

[5952]-320 S.Y. B.Com (Semester - III) (Vocational)

TAX PROCEDURE AND PRACTICES - I 235 VOC: Income Tax (Paper - III) (2019 Pattern) (CBCS)

Time: 2½ Hours] [Max. Marks: 50

Instructions to the candidates:

- 1) Q1 and Q2 is compulsory.
- 2) Solve any two questions from question Q3, Q4 and Q5.
- 3) Use of Calculator is allowed
- 4) Figures to the right indicate full marks

Q1) a) State true or false (any 5)

[5]

- i) General deduction are given under section 37 (1)
- ii) Transfer of asset only includes sale. exchange and relinquishment of asset
- iii) Maximum deduction under section 80C is Rs, 2,00.000
- iv) Remuneration received by college professor for checking the answer sheets of students of university is taxable under the head income from other sources
- v) Maximum deduction on interest on saving account to normal individual is Rs. 20,000.
- vi) Deduction for medical insurance premium is deductible under section 80D.

b) Fill in the blanks (any 5) [5] i) Tax audit is applicable in case of profession if gross receipts exceeds (Rs.50.00,000, Rs.40,00.000, Rs.1,00,00,000, Rs.20,00,000) ii) Basis of charge of business income is ______

(Section 29, Section 30, Section 28, Section 32)

iii) Capital asset is defined under following section _______
(Section 2(10), Section 2(11), Section 2(14), Section 2(15)

- iv) Super senior citizen who is_____Year (60 and above, 70 and above, 80 and above, 50 and above)
- v) Deduction for repayment of education loan is permissible under

(Section 80G, Section 80E, Section 80GG, Section 80CCA)

vi) Basic exemption limit for individual is _____ (Rs.1,50,000, Rs,2,50,000. Rs. 1,00,000, Rs.2,00,000)

Q2) Write Short Notes on : (Any Two)

[10]

- a) Depreciation U/S 32
- b) Types of Capital Asset
- c) Income from other sources
- d) Deduction U/S. 80TTA

Q3) The following is the Profit and Loss account of Mr. X, Pune for the Financial Year ending 3 1-3-2022.[15]

Particulars	Amount	Particulars	Amount
To Salary	11,60,000	By Gross Profit	30,30,000
To Rent and taxes	1,60,000	By Commission	1,42,000
To Commission	1,16,000	By Sundry receipts	14,200
To Advertisement	1,15,000	By Interest on	1,35,000
		FD(Personal)	
To Reserve for future losses	18,000	By Gift from friend	12,900
To Depreciation	1,20,000		
To Legal expenses	12,000		
To Conveyance	18,400		
To Stationery (paid in cash)	1,15,200		
To Bonus	1,16,000		
To contribution to RPF	1,12,500		
To Interest on capital	1,13,000		
To Net profit	11,58,000		
Total	33,34,100	Total	33,34,100

Additional Information:

- a) Depreciation allowable under Income Tax Rule is amounted to Rs.1,18,000.
- b) Rent and taxes includes Rs.18,000 as property tax on residential house of Mr. X.
- c) Advertisement includes Rs.1,12,000 as the cost of permanent Signboard fixed on the premises.
- d) Sundry receipts Rs.14,000 are in respect of recovery of personal loan given to a friend of Mr. X.
- e) Contribution by the employer to RPF due on 31-3-2022 Rs.14,000 was deposited on 25-6-2022.

You are required to compute taxable income from business for the A.Y. 2022-23.

Q4) During the previous year 2021-22, Mr Ganesh sells the following capital assets:

[15]

Asset	Sale proceeds	Cost of	Year of	Fair value as on
		Acquisition	Acquisition	1-4-2001
Land	Rs. 4,00,00,000	Rs.28,50,000	1987	Rs.1,19,00,000
Gold	Rs.24,86,000	Rs.2,70,000	1985	Rs.10,26,000
Listed	Rs. 2,57,000	Rs.1,75,000	1990	Rs.1,70,000
debenture				

Compute the Taxable capital gain of Mr. Ganesh for the Assessment year 2022-23 CII for 2001-02-100, CII for 2021-22-317.

Q5) Explain in detail with example any 5 deductions under chapter VIA of Income tax Act. [15]

Total No	. of Qu	estio	ns:4]		SEAT No. :	
PA-18	801		[5952]-3	[Total No. of Pages [5952]-321		
			S.Y. B.Com. (V	octio	onal)	
	V	oc-2	236(A) : COMPUTER	API	PLICATIONS-II	
	(2	2019	CBCS Pattern) (Sem	este	r-III) (Paper-IV)	
<i>Time</i> : 2 ¹ /	⁄2 Hour	·s]			[Max. Marks : 50	
Instruction		_	ndidates:		-	
1)	All qu	estio	ns are compulsory.			
2)	Figur	es to	right indicate full marks.			
Q1) A)	Fill	in the	e blanks.		[5]	
	a)	Wh	ich is the most important	featur	re of spiral model?	
		i)	Performance Manageme	nt		
		ii)	Risk Management			
		iii)	Quality Management			
		iv)	Efficiency Management			
	b)	The	e interconnection and intera	action	between the subsystem is known	
		i)	Connection	ii)	Interface	
		iii)	Channel	iv)	Bridge	
	c)	The	e first phase of SDLC is			
		i)	Feasibility study	ii)	System Design	
		iii)	Problem Identification	iv)	System Implementation	
	d)		nich of the following shows nches and level are used?	s the c	letail request in which number of	
		i)	Decision Line	ii)	Decision Tree	
		iii)	Data Flow Tree	iv)	Data Chart	

Which of the following is not a fact gathering technique?

ii)

Questionnaire

iv) Record review

e)

i)

iii)

Interviewing

Data recording

B) Match the following. a) **System Security** i) Context Level **Logical Protection** b) Goal ii) Economic c) iii) Tool used for structured design Data Flow Diagram d) iv) Feasibility Study

v)

Characteristic of System

Q2) Write short note on (any two).

[10]

[5]

E-R Diagram a)

e)

- Input Design b)
- **System Security** c)
- **Q3**) Answer the following (Any FOUR)

[20]

Explain Interviewing Technique. a)

Structure chart

- Explain the role of system analyst. b)
- Explain Feasibility Study in SDLC. c)
- Explain System Implementation follow up and Maintenance. d)
- Explain Elements of system. e)
- **Q4**) Answer the following (Any One)

[10]

- Explain Waterfall Analysis model in software engineering with suitable a) diagram.
- Draw various Flowcharting symbols and explain each symbol. b)

Total No.	of Qu	estior	ns:4]			SEAT No. :
PA-18	02			[Total No. of Pages : 2		
			C V D	[5952]-32		1)
A DAZEI		IN IO		S.Com. (Vo		,
ADVE						SALES MANAGEMENT-II
						& Salesmanship
	((BC	.5 2019 Pau	ern) (Seme	estei	r-III) (Paper-IV)
Time : 2½	Hours	s]				[Max. Marks: 50
Instructio						
	_		is are compulso right indicate fi	-		
2)	rigure		right thatcate ji	ui marks.		
Q1) A)	Fill i	in the	e blanks			[5]
	a)	In t	his price elem	ent of produc	ct is t	taken into consideration.
		i)	Product life	cycle		
		ii)	Price Market	ing Mix		
		iii)	Propaganda			
		iv)	Branding			
	b)	Loy	alty is	quality of	sale	sman.
		i)	Easy		ii)	Character
		iii)	Mental		iv)	Physical
c) He informs custome services.			omer about	vari	ous features of the product or	
		i)	Sales person	Į.	ii)	Advertising
		iii)	Marketing		iv)	Communicator
	d)		en customers a mentation	are divided as	per t	heir geographical area it is
		i)	Geographic		ii)	Selling motives
		iii)	Demographie	c	iv)	Simple
	e)	Wh	en customers	are divided a	s pe	r Income of customer it is called

ii)

iv)

Volume

geographic

as _____

Benefit

iii) demographic

i)

	B)	Match the Pair. [5]						
		a)	Values and beliefs	i)	Tea Brand			
		b)	Imagination	ii)	Market segmentation			
		c)	Indoor	iii)	Quality of salesman			
		d)	Getting feedback about product	iv)	Type of salesperson			
		e)	Wagh Bakari	v)	Duty of salesperson			
Q2)	Writ	e sho	ort note on (any 2).			[10]		
	a)	Pron	notion Mix					
	b)	Disa	dvantages of personal selling					
	c)	Mea	ning and concept of Market segmen	tation	1			
	d)	Product Mix						
Q3)	Ans	wer tl	ne following (any 4)			[20]		
	a)	Place Mix						
	b)	Objectives of personal selling						
	c)	Basi	s of market segmentation					
	d)	Prod	luct classification					
	e)	Branding						
	f)	Adv	antages of personal selling					
Q4)	Ans	wer tl	ne following (any 1)			[10]		
,	a)		e and explain qualities of successful	sales	man.			
	b)		e and explain various types of sales					

Total No. of Questions : 4]	SEAT No.:
PA-2701	[Total No. of Pages : 2

[5952]-323

S.Y. B.Com. (Vocational)

TAX PROCEDURE & PRACTICES

Goods & Services Tax and Profession Tax - II

		5 52.6	(2019 Pattern) (S	emester	-III)
Time: 2½		_	candidates:		[Max. Marks: 50
	actions to the candidates: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right side indicate full marks.				
Q1) A)	Cho i)	hose appropriate answer (Any Five) [$5 \times 1 = 5$] A registered employer fails to pay the profession tax in time. shall be liable to pay simple interest @ of the tax payable for			
		a)	2.5%	b) d)	2.25% 12.5%
	ii)	Pro	ery registered employer sha ofession Tax. Form I-B		a return in under Form II-B
	iii)	c)	Form III-B e value of supply of goods	d)	Form III-C
	:>	a) c)		d)	Transaction value Cost of supplies
	iv)	a)	T was introduced in India 1 st June 2017 1 st July 2017	b)	1 st June 2018 1 st April 2017
	v) Every enrolled person shall pay the profession tax within the of from the date of enrolment in the first year.				ession tax within the period
		/	One Month Three Months	b) d)	Two Months Six Months
	vi)		case of composite supply, to Principal supply Respective supply Ancillary supply Respective + Ancillary S	he tax rate	

- B) State whether the following statement is TRUE or FALSE. [5]
 - i) Date of redemption of voucher is the time of supply of vouchers when the supply with respect to the voucher is not identifiable.
 - ii) Persons having completed age of 65 years are liable to pay profession tax.
 - iii) UTGST is applicable to all union territories including Delhi.
 - iv) Mathadi Kamgar are not liable to pay profession tax.
 - v) Supplies made with or without consideration covered under the scope of supply.
- Q2) Write Short Notes (Any Two)

[10]

- a) HSN & SAC identification under GST
- b) Levy of profession tax
- c) Time of supply of services in case of import of services
- d) Exempted Goods under GST
- **Q3**) Answer the following questions (Any Four)

[20]

- a) What will be the time of supply of goods. in case of forward charge?
- b) What are the provisions of Registration under profession tax and tax on employees?
- c) Whose called Pure Agent?
- d) What is the threshold limit for opting composition scheme?
- e) Explain the provisions regarding Returns under profession tax?
- f) What are the provisions of Payment of tax under profession tax?
- **Q4**) Answer any One of the following questions.

[10]

- a) What will be the value of supply of person dealing in second-hand goods?
- b) What are the parameters to determine time of supply of goods/services?

